

פסחים סה

שאלה: ועולה גופה מנלן? אמר קרא: **אל' יסוּג מַכַּח העוֹלָה** - אלמא עולה טעונה יסוד.

יצתה כת ראשונה וכו'.

הבאת ברייתא: תנא: **היא נקראת כת עצלנית.**

קושי: והא לא סגי דלאו הכי, מאי הוי להו למיעבד?

תירוץ: אפילו הכי, איבעי להו לזרוזי נפשייהו. כדתניא, **רבי אומר: אי אפשר לעולם בלא**

בסם ובלא בורסי, אשרי מי שאומנתו בסם, אוי לו מי שאומנתו בורסי. ואי אפשר לעולם בלא

זכרים ובלא נקבות, אשרי מי שבניו זכרים אוי לו מי שבניו נקבות.

כמעשהו בחול וכו'.

שאלה: **שלא ברצון** מאן?

תשובה 1: אמר רב חסדא: **שלא ברצון רבי אליעזר.** דאי רבנן - הא אמרי שבות הוא, ואין

שבות במקדש.

רקע: מאי היא? דתניא:

ר' אליעזר	חכמים
אחד החולב והמחבץ והמגבן - כגרוגרות. המכבד והמרבץ והרודה חלות דבש	בשוגג בשבת - חייב חטאת. הזיד ביום טוב - לוקה את הארבעים דאורייתא

תשובה 2: רב אשי אמר: אפילו תימא שלא ברצון חכמים, ורבי נתן היא. דתניא, **רבי נתן אומר:**

שבות צריכה - התירו, שבות שאינה צריכה - לא התירו.

רבי יהודה אומר כוס היה ממלא וכו'.

הבאת ברייתא תניא, **רבי יהודה אומר: כוס היה ממלא מדם התערובות, שאם ישפך דמו של אחד מהן**

נמצא זה מכשירו. אמרו לו לרבי יהודה: והלא לא נתקבל בכלי!

קושי על דברי חכמים: מנא ידעי?

תיקון דבריהם: אלא הכי קאמרי ליה: שמא לא נתקבל בכלי

המשך הברייתא - תגובת ר' יהודה לחכמים: **אף אני לא אמרתי אלא בנתקבל בכלי**

קושי: מנא ידעי?

תירוץ: כהנים זריזין הן.

קושי: אי זריזין - אמאי משתפיך?

תירוץ: אגב זריזותיהו דעבדי משתפיך.

עוד קושי: והלא דם התמצית מעורב בו!

תירוץ 1: רבי יהודה לטעמיה, דאמר: **דם התמצית דם מעליא הוא.** דתניא: **דם התמצית**

באזהרה. רבי יהודה אומר: בהיכרת.

דחיית התירוץ: והאמר רבי אלעזר: מודה רבי יהודה לענין כפרה שאינו מכפר,

שנאמר **כי הִפֵּס הוּא כִּפְּוִי**. דם שהנפש יוצאה בו - מכפר, דם שאין הנפש יוצאה

בו - אינו מכפר.

תירוץ 2: אלא, רבי יהודה לטעמיה, דאמר: אין דם מבטל דם.

הבאת ברייתא: תניא, **אמר להן רבי יהודה לחכמים: לדבריכם, למה פוקקין את העזרה? אמרו לו: שבח**

הוא לבני אהרן שילכו עד ארכובותיהם בדם.

קושי: והא קא חייץ!

תירוץ: לח הוא ואינו חוצץ. כדתניא: **הדם והדין והחלב והדבש, יבשים - חוצצין, לחין - אין**

חוצצין.

עוד קושי: והא קמתוסי מאנייהו, ותניא: **היו בגדיו מטושטשין ועבד - עבודתו פסולה.**

ניסיון לתרץ ודחייתו: וכי תימא: דמדלו להו למאנייהו - והתניא: **מִן כַּף, מְדוּ - כַּמְדָּתוּ,**

שלא יחסר ולא יותיר!

הסבר התירוץ: בהולכת איברין לכבש, דלאו עבודה היא.

קושי: ולא? והא מדבעי כהונה עבודה היא! דתניא: **וּפְקִיֵּי הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל**

הַמַּכַּחֵה - זו הולכת אברים לכבש!

הסבר אחר לתירוץ: אלא: בהולכת עצים למערכה, דלאו עבודה היא.

קושי : בהולכת אברים לכבש ובהולכת דם, מיהא היכי אזלי?

תירוץ : דמסגי איצטבי.

כיצד תולין ומפשיטין וכו', קרעו והוציאו את אמוריו נתנם במגיס להקטירם.

קושי : אטו הוא גופיה הוה מקטר להו?

תירוץ : אימא : להקטירן על גבי המזבח.

יצתה כת ראשונה וכו'.

הבאת ברייתא : תנא : כל אחד ואחד נותן פסחו בעורו ומפשיל לאחוריו.

תגובה לדברי הברייתא : אמר רב עיליש : טייעות.

משנה.

רבי אליעזר	תנא קמא - אינן דוחין את השבת	אלו דברים בפסח דוחין את השבת
דוחין	צלייתו	שחיטתו
	והדחת קרביו	וזריקת דמו
	הרכבתו	ומיחוי קרביו
	והבאתו מתוך לתחום	והקטרת חלביו
	וחתיכת יבלתו	

רבי יהושע	רבי אליעזר
יום טוב יוכיח, שהתירו בו משום מלאכה ואסור בו משום שבות.	והלא דין הוא : מה אם שחיטה שהיא משום מלאכה - דוחה את השבת, אלו שהן משום שבות - לא ידחו את השבת?
<u>השיב רבי עקיבא ואמר :</u> הזאה תוכיח, שהיא משום מצוה, והיא משום שבות - ואינה דוחה את השבת. אף אתה אל תתמה על אלו, שאף על פי שהן משום מצוה והן משום שבות - לא ידחו את השבת.	מה זה יהושע? מה ראייה רשות למצוה?
	ועליה אני דן, ומה אם שחיטה שהיא משום מלאכה דוחה את השבת - הזאה שהיא משום שבות אינו דין שדוחה את השבת?

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •